

Dviejų parašutų išsiskleidimas vienu metu.

Situacija: šoka keturiose, šuolis puikus, mėgaujamasi laisvu kritimu, stengiamasi atlikti figūras, dar paskutinis prisilietimas, išsivaikščiojimas ir greitas skleidimas, nes jau matoma jog aukštis nedidelis (pražiūrėtas). Jus parašutas skleisdamasis sodina, pakeliate akis ir matote, jog šalia pagrindinio pūpso išsiskleidęs ir atsarginis parašutas.

Tokiu atveju nėra paprasto recepto, kaip atsikabinimas ir išspręsta. Kai kuriais atvejais atsikabinimas gali pabloginti situaciją. Reikia gerai įvertinti situaciją.

Parašutinėje visuomenėje buvo atlikta eilė bandymų, kaip elgtis tokiu atveju parašutininkui ir bendros nuomonės nebuvo rasta. Yra nerašytų taisyklių.

Situacijų gali būti visokių, pvz: jeigu pirmas išsiskleidė atsarginis o pagrindinis dar pildosi kažkur tai už nugaros, tai reikėtų greitai jį atkabinti.

Jeigu pagrindinis pirmas išsiskleidė o atsarginis tik išėdinėja, tai jeigu jūs “šustras”, tai griebkite ir sulaikykite į glėbį. Atsarginiai skleidžiasi greitai. Todėl ir “šustram” maža tikimybė jį sulaikyti.

Jeigu aukštis visai nedidelis (100 m ar pan. priežastis - saugos prietaisas), o atsarginis pusiau prisipildęs, tai greičiausia nereikėtų atkabinti pagrindinio, leistis po dviem parašutais, išnaudoti kuo daugiau parašutų ploto ir prižemėti. Geriau du kad ir nestabilūs parašutai, nei vienas ne pilnai išsiskleidęs atsarginis.

Dvigubo išsiskleidimo pagrinde pasitaikantys trys atvejai:

1. parašutai žiūri vienas paskui kitą;
2. parašutai stovi greta;
3. parašutai žiūri vienas į kitą.

1. **Parašutai žiūri vienas paskui kitą.** Dažniausia priekyje ilgesnėmis stropomis, o galinis – trumpesnėmis. Gana ramus ir saugus leidimasis, atsikabinti nevertėtų. Atsikabinimas sukeltų kupolų susipynimo tikimybę.

Tokiu atveju valdymo stropus “iščekuojame” tik viršutinio kupolo lėtai atleisdami. Apatinis lieka užtrauktu valdymu. Kad stabilus dviejų parašutų darbas virstų į mažiau stabilų, tikimybė maža. Tačiau parašutininko veiksmai turėtų būti švelnūs. Valdome tik tiek, kiek reikalinga saugiam prižymėjimui. Jeigu galima saugiai prižemėti leidžiantis tiesiai, nepasukant parašuto, tai taip ir darykite. Prižemint valdymu stabdome puse stropų eigos arba dar mažiau.

2. **Kupolai stovi greta vienas kito.** Tai mažiau patikima kupolų padėtis nei vienas paskui kitą, tačiau ir ši situacija gana stabili. Bandymais pastebėta, kad į tokią padėtį kupolai sustoja, kai pirmasis išsiskleidžia ilgesnėmis stropomis kupolas.

Patartina – įsigyjant parašutinę sistemą rinktis vienodesnių ilgių pagrindinio ir atsarginių stropus; atsarginio turėtų būti truputį trumpesni.

Jeigu kupolų padėtis stabili, įvertinkite esamą aukštį ir galimą pagrindinio atkabinimą. Prieš atkabinant nepamiršti atsegti tranzito (jeigu jis yra). Jeigu parašutai persimetę ir panašiai, o jūs nesate užtikrinti saugiu atkabinimu, tai leiskitės tokioje padėtyje su esančiais dviem parašutais. Valdymo neatlaisvinkite, valdykite galiniais laisvais galais, bet kiek galime mažiau.

3 Kupolai randasi vienas priešais kitą (kaktomis). Tai pavojinga situacija, parašiotai dažniausia pinasi. Jeigu aukštis pakankamas, tai reikia atsikabinti. Jeigu aukštis mažas, o kupolai pinasi, tai bandyti pritraukti prie savęs mažiau išsiskleidusį kupolą. Nereikia bandyti, ar tikėtis, kad parašiotai stovintys vienas prieš kitą pakeis patikimesnę padėtį.

Ne viena iš šių situacijų nėra visiškai saugi. Todėl reikia daryti viską, kad išvengtume dviejų kupolų išsiskleidimo vienu metu.

Dažniausia priežastis – skleidžiamasi žemiau nei galima, maždaug saugos prietaisų veikimo aukštyje. Šokinėjate su prietaisais ir žinote jų veikimo aukštį, šuolio metu pražioplinote skleidimosi aukštį ir prakritote iki prietaiso veikimo aukščio, geriau skleiskite ne pagrindinį, o iš karto traukite atsarginio žiedą (Išimtis, kai saugos prietaisas užstatytas ant pagrindinio parašiuoto). Atliktų šuolių patirtis rodo, kad nemažai prietaisų suveikia aukščiau nei jie nustatyti, PPK-U, FXC, netgi tobulesni prietaisai. Minimalus skleidimosi aukštis 800 m, sprendimo priėmimas apie atsikabinimą – 600m, vadinasi su atsarginiu turite kaboti 500 m aukštyje. Todėl prakritę 500 m galvokite iš kart apie atsarginį.

Taigi, pats geriausias apsisaugojimas, kad prietaisas neišskleistų atsarginio – laiku, nustatytame aukštyje skleisti pagrindinį parašiuotą.

Be saugos prietaiso, yra dar ir kitų priežasčių dvigubo kupolų išsiskleidimo. Tai atsarginio parašiuoto sudėvėta užsegimo kilpa, kuri gali nutrūkti pačiu netikėčiausiu momentu. Arba po truputį išlendantis kaištukas. Visa tai galima išvengti atliekant prieššulinį įrangos patikrinimą.

Ir niekad nereikia sakyti, kad man taip nebus. Geriau prisiminti kitų patirtį, analizuoti galimas situacijas ir tik tokiu būdu mes būsime geriau pasirengę nestandartiniais ypatingiems atvejams.

Parengė A. Danilaitis